

MOSTY

Wydaje Haszomer Hacair w Polsce Wychodzą trzy razy w tygodniu
we wtorki, czwartki i soboty

Rok III

Łódź, wtorek, 11 maja 1948 r.

Nr 55 (177)

„Interwencja ONZ przyjdzie za późno“ zapowiada Trygve Lie

LAKE SUKCESS (kor. wł.) Generalny sekretarz ONZ Trygve Lie oświadczył ostatnio, że Ogólne Zgromadzenie nie poweźmie ostatecznej decyzji przed 15 maja, tj. przed dniem wygaśnięcia mandatu brytyjskiego.

Nadzwyczajna sesja, która poświęciła 4 tygodnie na omawianie przyjęcia lub odrzucenia planu podziału może przeciągnąć się przez 2 miesiące.

Mimo „szczerych“ rad Amerykanów Proklamacja Państwa Żydowskiego nastąpi 16 maja

NOWY JORK. — Na tydzień przed wygaśnięciem mandatu brytyjskiego w Palestynie koła CNZ oceniają sytuację w następujący sposób:

- 1) Nie ma już możliwości anulowania decyzji podziału Palestyny na bieżącej sesji nadzwyczajnej Zgromadzenia.
- 2) Podział Palestyny jest faktem dokonany, czemu dają m. in. wyraz brytyjski minister kolonii Creech Jones, Karol Lisicky i rzecznik sekretariatu ONZ.
- 3) Plan powierniczy USA, wobec braku jakiegokolwiek szans narzucenia go ogółowi delegatów, nie może nadal być brany poważnie pod uwagę.
- 4) Projekt przedłużenia mandatu o 10 dni, by dać Zgromadzeniu więcej czasu, został przez wszystkich zainteresowanych odrzucony.

W tych okolicznościach panuje pewność, że dnia 16 maja nastąpi proklamowanie państwa żydowskiego i ewentualnie jednocześnie państwa arabskiego. Wysiłki ONZ, a przede wszystkim USA, będą się prawdopodobnie ograniczały do przeprowadzenia generalnego rozejmu w Palestynie. USA zdają się dążyć do uzyskania przynajmniej takiego rozejmu, który by utrzymał się do przyszłej sesji zwyczajnej Generalnego Zgromadzenia.

Do Palestyny udał się Mosze Shertok członek Egzekutywy Ag. Żydowskiej. Celem jego podróży ma być złożenie przysięgi w charakterze ministra spraw zagranicznych nowego państwa żydowskiego.

LONDYN. Jak donosi z Jerozolimy Agencja Reutersa, rzecznik Agencji Żydowskiej oświadczył, że rząd żydowski składający się z 13 osób gotów jest przejąć wszystkie agencje administracyjne w Palestynie po wygaśnięciu mandatu brytyjskiego w dniu 15 maja. Żydowski Departament Sprawiedliwości rozpoczął już urzędowanie w Tel-Awivie. Wszystkim urzędnikom żydowskim, zatrudnionym w administracji brytyjskiej, polecono pozostać na zajmowanych stanowiskach.

LONDYN. — „Reynolds News“ twierdzi w swym wydaniu niedzielnym, że rząd USA wystosował do Żydów ultimatum, „zabraniające“ im proklamowania niepodległego państwa żydowskiego. Przywódcy żydowscy są jednak — jak się zdaje — zdecydowani dokonać tej proklamacji już w następną niedzielę.

Ostatnie telegramy

KAIR. — Zgodnie z wiadomościami prasy egipskiej głównodowodzący armią arabską w Palestynie Ismail Safuat Pasza podał się do dymisji.

Prasa nie podaje żadnych komentarzy.

NOWY JORK. — Przewodniczący Komisji Palestyńskiej ONZ — Lisicky, poparł w zasadzie propozycję brytyjską, aby Komisja ONZ przejęła w Palestynie na pewien okres władzę z rąk Wielkiej Brytanii. Komisja ta nie miałaby jednakże uprawnień do regulowania spraw związanych z imigracją lub rozdaniem ziemi, chyba, że otrzymałaby w tym kierunku specjalne pełnomocnictwa.

Delegat norweski otrzymał upoważnienie do opracowania szkicu działalności takiej Komisji Palestyńskiej ONZ w poniedziałek.

JEROZOLIMA. — Wobec zbliżania się terminu wygaśnięcia mandatu brytyjskiego wzmożła się fala uchodźców arabskich z Palestyny. Konsulat Transjordanii otrzymuje codziennie przeszło 200 podań od osób, pragnących znaleźć schronienie w Ammanie. Konsulaty Syrii, Libanu i Egiptu są również przepełnione osobami, pragnącymi uzyskać wizy wyjazdowe. Brytyjskie linie lotnicze posiadają listę osób, oczekujących od miesiąca na odlot na Cypr, gdzie podobno odczuwa się już poważny brak mieszkań wskutek masowego napływu uchodźców z Palestyny.

LONDYN. — Z Bagdadu donosi Agencja Reutersa, że przybyli tam w niedzielę premierzy Syrii i Libanu celem omówienia z regentem Iraku i członkami rządu irackiego spraw „nadzwyczajnej wagi“, dotyczących Palestyny.

NOWY JORK. — Kierownik wydziału politycznego Agencji Żydowskiej Moshe Shertok zaprzeczył doniesieniom z Tel Avivu, jakoby Departament Stanu wręczył mu ultimatum, grożące zastosowaniem daleko idących sankcji w razie proklamowania przez Żydów niepodległego państwa po wygaśnięciu mandatu brytyjskiego w Palestynie.

Z drugiej strony wiadomo, że koła amerykańskie usiłują przekonać Żydów, iż pierwszą najważniejszą akcją w Palestynie jest zawarcie rozejmu i że ogłoszenie niepodległości już dnia 16 maja „wypłynęłoby poważnie na rozwój wypadków“. Shertok oświadczył, że udaje się do Palestyny wskutek nagłego wezwania Egzekutywy Agencji Żydowskiej. Przedstawi on Żydom palestyńskim stan rzeczy, panujący w Lake Success i w Waszyngtonie. 17-letnia córka Shertoka oświadczyła, że opuszcza Amerykę wraz z ojcem, by wstąpić do żydowskiej armii obronnej — Hagana.

WASZYNGTON. — Rząd USA postanowił podjąć kroki celem zapewnienia sobie kontaktu ze swym przedstawicielstwem w Palestynie po wygaśnięciu mandatu brytyjskiego dnia 15 maja. Koła oficjalne sądzą, że wysłanie oddziału marynarki dla ochrony konsultatu amerykańskiego w Jerozolimie jest oznaką, iż amerykańskie czynniki rządowe liczą się z niepowodzeniem. Wysiłków ONZ w kierunku stworzenia w Jerozolimie należytych warunków bezpieczeństwa po ewakuacji Anglików.

Koła brytyjskie wyrażają obawę, że jeżeli wojska brytyjskie pozostaną w Jerozolimie zbyt długo, mogą być odcięte i będą musiały wówczas wywalczyć sobie dostęp do portów.

Przewiduje się, że po 15 maja Agencja Żydowska będzie starała się przetransportować do Palestyny możliwie największą liczbę Żydów w wieku poborowym. Państwa arabskie nie będą miały zapewne dostatecznej ilości sił morskich, by kontynuować blokadę brytyjską, która przeszkadzała dotychczas imigracji Żydów do Palestyny.

Rozejm w Jerozolimie Kto będzie gubernatorem?

JEROZOLIMA. Podano oficjalnie do wiadomości, że zarówno Arabowie jak i Żydzi zgodzili się na zawieszenie broni w Jerozolimie. Rozejm wchodzi w życie w południe 8 maja.

NOWY JORK. Generalne Zgromadzenie ONZ powzięło uchwałę w sprawie natychmiastowego mianowania „neutralnego komisarza“ w Jerozolimie. Generalne Zgromadzenie postanowiło zwrócić się do Wysokiego Komisarza Palestyny sir Allana Cunninghama o desygnowanie osoby, na którą zgodziłoby się obydwie strony — Żydzi i Arabowie. Uchwała ta przyjęta 35 głosami przy 17 powstrzymujących się brzmi jak następuje: „Generalne Zgromadzenie ONZ zaleca, by państwo sprawujące mandat miało nowo przed 15 maja 1948 roku, na podstawie praw obowiązujących w Palestynie osobę neutralną, na którą zgodzą się zarówno Arabowie jak i Żydzi, na stanowisko specjalnego komisarza municypalnego, który wspólnie z komisją municypalną istniejącą w Jerozolimie spełniać będzie funkcje należące dotychczas do komisji municypalnej“.

NOWY JORK. Wielka Brytania zakomunikowała ONZ, że Wysoki Komisarz brytyjski w Palestynie nie mógł znaleźć odpowiedniego człowieka na stanowisko neutralnego komisarza Jerozolimy, którego kandydaturę przyjęliby zarówno Żydzi, jak i Arabowie. Na skutek tego rząd brytyjski zwraca się do ONZ z prośbą, aby dokonał wyboru we własnym zakresie.

NOWY JORK. Na plenum Generalnego Zgromadzenia ONZ delegaci szeregu państw zaatakowali projekt mianowania neutralnego komisarza w Jerozolimie. Różni delegaci wyrazili opinię, że komisarz ten nie miałby za sobą poparcia ONZ i byłby faktycznie pozbawiony jakiegokolwiek władzy. Jak wyraził się nader dosadnie delegat francuski — Parodi „komisarz miałby przypuszczaćalnie za zadanie oczyszczanie ulic Jerozolimy od trupów, ponieważ byłby pozbawiony władzy niedopuszczania do mordowania ludzi“.

NOWY JORK. — Wysłano tu jeszcze kilku kandydatów na stanowisko komisarza Jerozolimy: A. P. Clark — brytyjski kierownik banku Barclay'a w Jerozolimie, O. Eugeniusz — irlandzki mnich franciszkański, Harold Evans — urzędnik amerykańskiej organizacji charytatywnej „Friends Service Committee w F ladelfii“ i A. L. Miller — sekretarz YMCA w Jerozolimie.

JEROZOLIMA (obsł. wł.). Przewodniczącą misji Międzynarodowego Czerwonego Krzyża, Jaques de Reynier oświadczył dziennikarzom, że wpłynęły petycje od różnych niepolitycznych i niewojzkowych organizacji, domagające się ogłoszenia całego obszaru Jerozolimy „otwartym miastem“ pod ochroną Międzynarodowego Czerwonego Krzyża. Organizacje proponują, by do tej „strefy bezpieczeństwa“ do puszczono były osoby niewalczące, którym Czerwony Krzyż dostarczy żywności i wody.

Reynier zaapelował do innych organizacji, by przyłączyły się do tych petycji i podjęły inicjatywę w tej sprawie. W związku z tym wymienił on szereg instytucji religijnych i medycznych, które mogłyby poprzeć wysiłki w kierunku „ocalenia Świętego Miasta“.

JEROZOLIMA. — Zawieszenie broni w Jerozolimie zawarte na konferencji w Jerycho z udziałem przedstawicieli Arabów i Anglików weszło w życie w sobotę w południe. Pertraktacje o trwały pokój w Jerozolimie

rozpoczną się w najbliższych dniach. Ze strony żydowskiej, warunki zawarcia trwałego pokoju w tym mieście są następujące: swobodny dostęp z Tel Avivu do Śclany Placzu, położonej w starej dzielnicy miasta, oraz usunięcie z Jerozolimy wszystkich Arabów przybyłych z poza granic Palestyny.

Na konferencji w Jerycho byli obecni Wysoki Komisarz Palestyny sir Allan Cunningham w otoczeniu urzędników i sekretarz generalny Ligi Arabskiej Azzam Pasza, któremu towarzyszyli liczni przywódcy Arabów.

JEROZOLIMA (obsł. wł.).

Agencja Żydowska wysłała list do przewodniczącego palestyńskiego korpusu konsularnego, w którym wyraża formalny protest w związku z przechowaniem broni w podziemiach konsultatu irackiego.

Napad na Kfar Ecjon, który miał miejsce 4 maja, został odparty z ciężkimi stratami dla atakujących. 20 arabskich samochodów pancernych zostało zniszczonych. Żydzi stracili 8 zabitych. Zanotowano też straty materialne okolicznych gospodarstw żydowskich. Klasztor, położony w pobliżu osiedla, kilkakrotnie przechodził z rąk do rąk, lecz ostatecznie pozostał w rękach żydowskich.

Hagana przedsięwzięła akcję odwetową w dzielnicy Abutor. Zaatakowana zostały domy arabskie, z których ostrzeliwano Uniwersytet Hebrajski.

Hagana ogłasza mobilizację do lat 45

PARYŻ (obsł. wł.). Jak donosi korespondent agencji „France-Presse“, Żydowski Komitet Wojenny stale obraduje pod przewodnictwem naczelnego dowódcy Hagany, celem przedsięwzięcia koniecznych kroków

przeciwko planom arabskiej inwazji. Wszystkie siły jiszuwu znajdują się w pełnej gotowości.

Hagana ogłosiła ogólną mobilizację ludności żydowskiej, do lat 45-ciu.

DZIEKI WSPANIAŁEJ POSTAWIE JISZUWU I JEGO ZBROJNEGO RAMIENIA HAGANY — PROKLAMACJA PAŃSTWA ŻYDOWSKIEGO BĘDZIE FAKTEM, Z KTÓRYM JUŻ DZIŚ MUSZĄ SIĘ LICZYĆ NAWET WROGIE NAM CZYNNIKI IMPERIALIST. PAŃSTW ANGLOSASKICH

Co na to Rada Bezpieczeństwa?

Wojska egipskie przekroczyły granice Palestyny

NOWY JORK. — Agencja Associated Press donosi z Kairu, że według opublikowanego tam komunikatu przez „dowództwo wojsk ochotniczych południowego frontu palestyńskiego”, ochotnicy egipscy przekroczyli granice Palestyny i posunęli się około 50 km. w głąb kraju. Komunikat stwierdza dalej, że działania wojskowe odbyły się bez żadnych ofiar. Czołowe oddziały dotarły do miejscowości Suweidan.

NOWY JORK. — Przedstawiciel Agencji Żydowskiej Aubrey Eban oświadczył w Radzie Bezpieczeństwa, że rząd egipski w dalszym ciągu koncentruje swe wojska na południowej granicy Palestyny. Eban powołał się na oświadczenie egipskiego ministra komunikacji, który stwierdził niedawno, że oddziały wojskowe „transportowane są na północ”. Przedstawiciel Agencji Żydowskiej podkreślił, że ponieważ rząd egipski nie twierdził nigdy i nie może twierdzić, by ze strony Palestyny groziło Egiptowi jakiejkolwiek niebezpieczeństwo, ruchy wojsk egipskich są niewątpliwie podejmowane w celach agresywnych i działalność rządu egipskiego stanowi naruszenie Karty Narodów Zjednoczonych.

Aubrey Eban zaznaczył, że koncentracja wojsk arabskich, syryjskich, libańskich, transjordańskich i egipskich na granicach Palestyny i ciągłe naruszenie granicy przez te wojska stanowią zagrożenie dla pokoju.

„Nadszedł czas — oświadczył przedstawiciel Agencji Żydowskiej — by Rada Bezpieczeństwa podjęła kroki w celu zapobieżenia agresji pewnych państw przeciwko Palestynie.

Przedstawiciel Egiptu, Mahmoud bey Fawzi, usiłował zaprzeczyć wiadomościom o ruchach wojsk egipskich w kierunku Palestyny, oświadczając, że pogłoski rozśiewane są przez syjonistów celowo (!) dla wywołania niepokoju.

Rada Bezpieczeństwa odroczyła debatę w sprawie Palestyny, by zająć się kwestią Kaszmiru.

LONDYN. — Jak donosi z Kairu Agencja Reutersa, egipski minister obrony narodowej zaprzeczył doniesieniom prasowym, jakoby „ochotnicy” egipscy wkroczyli do Palestyny.

Mimo tych zaprzeczeń, jeden z dzienników kairskich powtórnie doniósł, że ochotnicze wojska egipskie przekroczyły południową granicę palestyńską. W niedzielę opublikowano nawet pierwszy komunikat dowódcy ochotniczych wojsk egipskich w południowej Palestynie. Komunikat ten, noszący datę 6 maja, twierdzi, że owi ochotnicy posunęli się na 90 km. w głąb terytorium palestyńskiego, zajęli pewne pozycje strategiczne i dotarli do wioski arabskiej Suweidan, którą atakują podobno Żydzi.

PROTEST AGENCJI ŻYDOWSKIEJ PRZECIWKO WZMOCNIENIU WOJSK BRITYJSKICH W PALESTYNI

LONDYN (obsł. wł.). Jak donosi „Daily Mirror” z Jeruzolimy, członek Egzekutywy Agencji Żydowskiej E. Kaplan wyraził protest Wysokiemu Komisarzowi Palestyny przeciwko skierowaniu do Palestyny posiłków wojsk brytyjskich.

DALSZA KONCENTRACJA SYRYJSKO-LIBAŃSKICH WOJSK NA POGRANICZU PALESTYNY

TEL-AWIW (obsł. wł.). Rzecznik Hagany oświadczył, iż bandy arabskie z Syrii i Libanu, które zostały odparte po zaatakowaniu żydowskich osiedli — przeprowadzają przegrupowanie w okolicy Batiha na północno-wschodniej granicy Palestyny. Przybywają wciąż nowe posiłki band arabskich i należy się spodziewać wznowienia ofensywy ze strony arabskiej.

Arabskie siły zbrojne, które wtargnęły do Palestyny z Syrii i Libanu oceniane są na 9.000 osób, uzbrojonych w moździerze, armaty i samochody pancerne. Pod osłoną silnego ognia do szturm ruzyły również czołgi. Bandom udało się dotrzeć do osiedli żydowskich. Po zwyciężonych walkach oddziały Hagany wzmocnione przybyłymi posiłkami odparły napastników.

Do północnej części kraju zostały skierowane nowe oddziały Hagany celem odparcia ponownych ataków, przygotowujących przez bandy arabskie.

WOJSKA IRACKIE W JERUZOLIMIE NOSZĄ NIEMIECKIE OZNAKI

LONDYN (MNS) Jak donosi nasz korespondent z Jeruzolimy, żołnierze iraccy, którzy brali udział w walkach o Katamon, nosili na swych mundurach oznaki na których widniał orzeł niemiecki i swastyka

z napisem „Deutsche Ehre ist die Treue” (Honor niemiecki jest wierność).

Ten sam korespondent relacjonuje, że w pewnych wypadkach w nocy dzielnice żydowskie w Jeruzolimie ostrzeliwane były z dział, umieszczonych w gmachu konsulatu irackiego.

WALKI W GÓRNEJ GALILEI

JERUZOLIMA (obsł. wł.). Z kół Hagany informują, że w dniu 1 maja Syryjczycy i Libańczycy dokonali próbną inwazji na terytorium północnej Palestyny, atakując trzy osiedla żydowskie. Napastnicy byli zaopatrzeni w 25-funtowe armaty, samochody pancerne i moździerze ciężkiego kalibru. Napad został jednak odparty, a jednostki Hagany przeszły do kontrataku i zajęły sąsiednią wieś arabską.

Wojska syryjskie wycofały się, pozostawiając jednak w pobliżu granicy.

Jak podają, Hagana posługiwała się w tych walkach kilkoma ciężkimi bombowcami, które bombardowały skupienia wojsk syryjskich, atakujące osiedla Górnej Galilei.

Z tych samych źródeł donoszą, iż Arabowie rozpoczęli ewakuację miasta Safed (Cfat) po zajęciu kilku okolicznych wsi przez oddziały Hagany.

Ruch uchodźców arabskich z Jeruzolimy i nadbrzeżnej równiny — szczególnie z okolic Jaffy i Haify — trwa w dalszym ciągu.

JERUZOLIMA (obsł. wł.). 30 kwietnia jednostki Hagany zajęły jeden z największych gmachów w Jeruzolimie, w którym znajduje się główny urząd pocztowy i telegraficzny.

Budynek zajęto bez jednego wystrzału, albowiem bojownicy Hagany wkroczyli do urzędu w mundurach funkcjonariuszy pocztowych.

JERUZOLIMA PAP. W komunikacie urzędowym, wydanym w Jeruzolimie, stwierdzono, że oddziały Hagany zajęły

centralny posterunek policji w Safed, w północnej Palestynie po ewakuacji Arabów.

PARYŻ, PAP. Król Transjordanii Abdulla, oświadczył, że obejmie osobiście dowództwo nad armią w czasie manewrów, które w najbliższych dniach rozpoczną się na granicy Palestyny. Abdulla zaprosił swego siostrzeńca (księcia, regenta Iraku) do wzięcia udziału w tych manewrach.

JERUZOLIMA, PAP. Oddziały Legionu Arabskiego, którym powierzono straż nad gmachem radia palestyńskiego (Palestine Broadcasting), zniszczyły urządzenia studio o wartości 90 tys. funtów szterlingów. Zniszczeniu uległ m. in. zbiór najpiękniejszych płyt gramofonowych Środkowego Wschodu, a kasa ogniotrwała została rozpruta. Jak wiadomo, Legion Arabski pozostaje pod dowództwem oficerów brytyjskich.

MOSKWA. — Agencja Tass podaje z Kairu, że król Transjordanii Abdulla czując za sobą poparcie Anglików, zamierza po wygaśnięciu mandatu angielskiego przenieść do Palestyny oddziały wojsk irackich. Głównym celem króla Abdullii jest zagarnięcie terenów arabskich w Palestynie.

Dziennik „As-Saudi” donosi, że w Kairze rozpatrywana jest obecnie kwestia przyłączenia Palestyny do Transjordanii pod rządami Abdullii.

LONDYN. Agencja Reutersa donosi, powołując się na oświadczenie rzecznika Hagany, że oddziały żydowskie zdobyły 6 umocnionych pozycji arabskich w mieście Safed w Galilei. W południowej Palestynie garnizon arabski we wsi Quatra poddał się po długotrwałych walkach i silnym ogniu z moździerzy. Rzecznik Hagany stwierdził że wsi Quatra zdobyto wielką ilością broni i amunicji.

LONDYN. Jak donosi z Haify agencja Reutersa, w wiosce arabskiej Shejera, na drodze z Akko do Twerii, poległo 10 członków Hagany, którzy mieli rozbroić mieszkańców po wywieszeniu przez nich białych chorągwi na znak kapitulacji.

Prasa amerykańska o intencjach państw arabskich

NOWY JORK (obsł. wł.). Czołowe gazety amerykańskie w dalszym ciągu poświęcają wiele miejsca debatom Narodów Zjednoczonych, które „New York Herald Tribune” charakteryzuje jako „grzeźnięcie w bagnie”.

Obserwatorzy polityczni utrzymują, że efektywność nowopowstałej podkomisji zależna jest ostatecznie od współpracy między Arabami i Żydami, lecz nie ma żadnych realnych oznak, uprawniających do tego rodzaju nadziei. Nie ma również podstaw do przypuszczenia, by jedna ze stron wstrzymała się od działań wojennych po 15 maja.

Trzy okoliczności wskazują na to, że państwa arabskie przygotowują się do inwazji w Palestynie: 1) W czasie debaty Komisji Politycznej delegat syryjski Farid el Khouri zadał pytanie, w jaki sposób Narody Zjednoczone mogą zagwarantować, iż Żydzi nie będą kontynuowali swych zbrojeń, które przeprowadzają obecnie w szybszym tempie, niż Arabowie mogli to przewidzieć. Na wypadek kontynuowania zbrojeń żydowskich — oświadczył Syryjczyk — Arabowie nie będą mogli powstrzymać swych ludzi od inwazji Palestyny. 2) Delegat iracki, Nadzi Alasil, skarżył się, że „terroryści” żydowscy bombardowali konsulat iracki w Jeruzolimie. Stwierdził on, że Irak zastrzega sobie prawo w odpowiednim czasie przedsięwziąć konieczne kroki dla obrony swych interesów w Jeruzolimie. 3) Odezwa króla Abdullii do Narodów Zjednoczonych, domagająca się interwencji w związku z „rzedziami, urządzanymi przez Żydów”.

Obserwatorzy podkreślają, że rezolucja kubańska wezwała podkomisję do rozpatrzenia kwestii, czy nowa propozycja brzytwiska — dotycząca tymczasowego re-

żymu w Palestynie — będzie życzliwie przyjęta przez Żydów i Arabów. Zdaniem obserwatorów Żydzi przyjmą tę propozycję tylko na wypadek zagwarantowania podziału — Arabowie zaś zgodzą się na nią, jeżeli otrzymają kontrolę nad Palestyną. „New York Herald Tribune” twierdzi, że w ONZ operuje się od miesięcy tymi samymi argumentami, podczas gdy „New York Times” charakteryzuje wyznaczenie podkomisji, jako taktyczną wygraną Wielkiej Brytanii, zmierzającej do tego, by Ogólne Zgromadzenie zaniechało swych wysiłków w kierunku narzucenia jakiegokolwiek kontroli i przyjęło do wiadomości fakty dokonane w Palestynie. Dziennik stwierdza, że rezolucja kubańska anuluje amerykański plan powiernictwa. Stany Zjednoczone zgodziły się odstąpić od swego pierwotnego projektu na korzyść propozycji kubańskiej.

„New York Times” podkreśla dwa inne momenty wykazujące, jak bardzo trudny do rozwiązania jest problem palestyński: 1) oredzie króla Abdullii do ONZ i 2) fakt, że Stany Zjednoczone jeszcze przed miesiącami usiłowały nakłonić Wielką Brytanię do pozostania w Palestynie. W czasie ubiegłego tygodnia Ameryka wysunęła ostateczną propozycję, by Anglia odroczyła złożenie mandatu o 10 dni. Odroczenie to miało umożliwić Narodom Zjednoczonym wysłanie nowej Komisji Rozjemczej do Palestyny, celem przekonania Żydów i Arabów o konieczności przerwania walki. Rozumie się — pisze gazeta — że odpowiedź angielska była nieprzychylna, a Agencja Żydowska oświadczyła Stanom Zjednoczonym, iż Komisja Rozjemcza Rady Bezpieczeństwa urzędowała już w Jeruzolimie i nie zachodzi konieczność powtórzenia takich „pokazowych gestów”.

NASZYM ZDANIEM...

Wczoraj święcił świat dzień zwycięstwa nad hitleryzmem, dzień zwycięstwa nad twórcami Majdanka i Dachau. W dniu 3-ciej rocznicy tego święta dziesiątki patriotów greckich zostało w bestialski sposób wymordowanych przez faszystowski reżim Tsaldarisa. Setki niewinnych mężczyzn i kobiet greckich stracono w ostatnich dniach. Wielu, znajdujących się w faszystowskich kazamatach, oczekuje podobny los. Okrucieństwo rządu ateńskiego wzbudziło opinię publiczną w całym świecie. Podniosła się fala protestu — jednak ani bezpośredni, ani pośredni sprawcy tej masowej zbrodni nie są czuli na wołanie ludzkości. Ci bezpośredni winowajcy — prowodyrzy faszystowskiego reżimu w Atenach — nie próbują się nawet tłumaczyć. Zastużona śmierć kata ludu greckiego Ladasa, jest ich zdaniem wystarczającym powodem do wymordowania setek niewinnych ofiar. W myśl zgodnej z katechizmem zasady zbiorowej odpowiedzialności.

Pośredni winowajcy, anglosaskie mocarstwa imperialistyczne, które wtrąciły Grecję w wir wojny domowej ponoszą nie mniejszą odpowiedzialność za zbrodnię, ustanowionych przez siebie w Atenach marionetek. Podczas gdy zarówno w Anglii jak i w Stanach Zjednoczonych w szerokich kołach społeczeństwa podnoszą się głosy, potępiające metody rządu ateńskiego i wzywające do zerwania polityki popierania tego rządu, rząd USA „tłumaczy”, iż metody stosowane przez rząd grecki są „konieczne” dla dobra narodu greckiego. Zresztą Amerykanie nie po raz pierwszy usprawiedliwiają zbrodnię. Nie tak dawno w procesie przeciwko generałom hitlerowskim w amerykańskiej strefie okupacyjnej oskarżonym o rozstrzelanie zakładników został wydany wyrok uniewinniający z motywacją, iż wymagały tego względy prowadzonej przez Niemcy wojny... Cóż więc się dziwić, iż pochwała się naśladownictwem metod nazistowskich przez greckich faszystów.

Zbrodnie jakie dzieją się w Grecji muszą się spotkać z jak najostrzejszym protestem wszystkich ludzi postępu i pokoju. Do tego protestu przyłącza się dziś i naród żydowski, który podobnie, na innym odcinku, prowa dzi ciężką walkę z tymi samymi, którzy dzisiaj mordują patriotów greckich.

Z prac nowej podkomisji ONZ

LAKE SUCCESS (kor. wł.). Komisja Polityczna ONZ wybrała 4-go maja 12-osobową podkomisję, której zadaniem będzie opracować plan tymczasowego reżimu w Palestynie po wygaśnięciu mandatu brytyjskiego.

Propozycja wybrania podkomisji — wniesiona przez delegata Kuby dra Guillermo Belta — została przyjęta 33 głosami przeciwko 4 przy 13 wstrzymujących się od głosowania. Kraje słowiańskie sprzeciwiły się propozycji, podczas gdy większość innych państw, zwolenników podziału, wstrzymała się od głosowania. W rezultacie podkomisja składa się z przedstawicieli z państw, które dotychczas sprzeciwiały się podziałowi. W skład jej wchodzi: członkowie prezydium Komisji Politycznej, oraz delegaci Argentyny, Belgii, Kanady, Kuby, Gwatemali, Indii, ZSRR i Stanów Zjednoczonych. Przewodniczącym Komisji Politycznej jest obecnie dr T.F. Tsiang (Chiny), wiceprzewodniczącym dr Katz - Suchy (Polska), referentami zaś — Fim Moe (Norwegia) i Gunnar Hagloff (Szwecja).

Podkomisja rozpatrzy 3 możliwości: 1) powiernictwo, 2) propozycję Wielkiej Brytanii utworzenia neutralnej administracji opiekuńczej i 3) podział.

Komisja Polityczna odrzuciła wezwania delegata ZSRR Gromyko, domagającego się wygnania z Palestyny agresorów arabskich, „jeśli Narody Zjednoczone mają poważny zamiar przywrócić pokój w Palestynie i ostatecznie rozwiązać ten problem.” Delegat radziecki poddał również ostrej krytyce nową propozycję brytyjską, jako próbę przeforsowania powiernictwa w odmiennej formie. Gromyko zaznaczył w końcu, że plan angielski jest ukrytą próbą udaremnienia podziału.

BUKARESZT (ITA) Organizacja „Tarbut” otworzyła kurs przygotowawczy dla nauczycieli języka hebrajskiego, których poważny brak odczuwają szkoły małych gmin żydowskich.

40 studentów żydowskich uczęszcza obecnie na ten kurs, ucząc się języka hebrajskiego, żydowskiego, historii żydowskiej, pedagogiki i socjologii — przygotowując się do objęcia placówek nauczycielskich.

Anglia przyznaje!

Podział jest już realizowany

NOWY JORK. — Brytyjski minister kolonii Arthur Creech Jones przemawiając na posiedzeniu podkomisji Komitetu Politycznego ONZ przyznał, że „Palestyna jest na drodze do podziału i ignorowanie tego faktu oznaczałoby nie liczenie się z rzeczywistością“.

Dodał on również, że plan podziału ustalony przez Zgromadzenie Generalne ONZ nie został doprowadzony do końca, gdyż jakkolwiek z dniem 15 maja państwo żydowskie zostanie prawdopodobnie proklamowane, nie będzie prawdopodobnie jeszcze w tym terminie ani rządu tymczasowego państwa arabskiego ani też unii ekonomicznej między dwoma państwami palestyńskimi. Minister nalegał na powołanie instytucji centralnej, która w imieniu ONZ podjęłaby się funkcji koordynacyjnych i mediacyjnych pomiędzy społecznością żydowską i społecznością arabską. Załącznikiem tej instytucji miałyby być konsularna komisja rozejmowa w Jerozolimie, do której dokończonyby jedną lub dwie osobistości znane ze swych poglądów neutralnych. Ponadto należałoby do niej Karol Lisicki, obecny przewodniczący Komisji Palestyńskiej ONZ.

Delegacja brytyjska oświadczyła, że Londyn stara się dotąd wyszukać odpowiedniego kandydata na stanowisko komisarza dla Jerozolimy, nie może go jednak znaleźć ze względu na brak zgody między Arabami i Żydami. Oświadczenie to spotkało się z nieufnością ze strony innych delegacji, jak bowiem wynika z doniesień jerozolimskich Żydzi i Arabowie skłonni są do zgody w sprawie mianowania Anglika komisarzem municypalnym Jerozolimy. Stanowisko brytyjskie komentowane jest w ten sposób, że Wielka Brytania obrała politykę bezczynności do chwili wygaśnięcia mandatu w celu wytworzenia takiej sytuacji, w której, bez względu na dalszy rozwój wypadków głos jej byłby decydujący. Delegacja amerykańska wyraziła swe niezadowolenie z tego stanowiska zarzucając delegacji brytyjskiej, brak współpracy.

W kołach ONZ uważano do ostatniej chwili, że najbardziej prawdopodobnymi kandydatami na stanowisko komisarza municypalnego Jerozolimy są: palestyński sędzia najwyższy William Fitzgerald, Irlandczyk z pochodzenia i Anglik J. H. Pollock, gubernator dystryktu jerozolimskiego. Koła żydowskie i arabskie na terenie ONZ wypowiadały się na ogół za jedną z tych dwóch kandydatur.

Na co „liczą“ Anglicy?

LONDYN. — Korespondent agencji Reutera w Lake Success, reasumując dotychczasowy rozwój sprawy Palestyny w ONZ, pisze m. in. „Delegaci Narodów Zjednoczonych w końcu ostatniego tygodnia przed wygaśnięciem mandatu brytyjskiego w Palestynie, przyznają, że nie udało się im rozwiązać problemu Ziemi Świętej i zapobiec wojnie domowej między Arabami a Żydami“.

Zdaniem korespondenta, delegaci Narodów Zjednoczonych po 13-miesięcznych debatach doszli ostatecznie do milczącego wniosku, że „problem Palestyny powinien się rozwiązać sam przez się“. Pozostała jedynie nadzieja że Żydzi i Arabowie, przed podjęciem wojny na pełną skalę zgodzą się być może na rozejm. Ekspertsi problemu palestyńskiego uważają, że szanse „wojny lub kiepskiego pokoju“ w Palestynie są równe.

Sesja Rady Państwowej

TEL AWIW (obsł. wł.). Na otwarciu pierwszej sesji Rady Państwa, dokonanym 4 maja wieczorem, wystąpił z przemówieniem Dawid Ben Gurion:

„Pod koniec pierwszej fazy naszej walki, patrzmy z ufnością w przyszłość“. Mówca podkreślił, że w czasie walk Żydzi nie porzucili ani jednego ze swoich osiedli, podczas gdy przeszło 150.000 Arabów uszło z miast i wsi: „Odnieśliśmy zwycięstwo, zarówno w walce z miejscowymi bandami arabskimi, jak i z zagranicznymi najeźdźcami“.

„W Jerozolimie — ciągnął dalej Ben Gurion — Żydzi odparli kombinowaną brytyjsko-arabską agresję“. Określając powrót wojsk brytyjskich do kraju jako niepokojące zjawisko w ogólnej sytuacji, mówca zadał pytanie, czy Anglicy zamierzają to-

rować drogę dla inwazji arabskiej, czy też lądowanie „posiłków“ oznacza, że władze zaniepokojone są siłą Hagany.

„U progu trzeciej i najbardziej niebezpiecznej fazy wojny żydowsko - arabskiej w Palestynie“ — Ben Gurion zwrócił się z

apелеm do sąsiednich państw arabskich, by wzięły pod uwagę, iż Żydzi są zdecydowani kontynuować walkę aż do końca.

Sesja została odroczone na dwa dni, po czym rozpocznie się dyskusja nad problemami ustrojowymi i politycznymi.

Hagana — armią narodową

TEL-AVIV (ITA.). 4 bm. rozpoczęła się tu sesja Rady Narodowej (przyszłej Rady Państwa). Sesja toczy się przy drzwiach zam-

kniętych. Wiadomo tylko, że jeden z punktów porządku dnia dotyczy przekształcenia Hagany w Armię Żydowską.

Przegląd sytuacji w Palestynie w oświetleniu rzecznika Agencji

JEROZOLIMA (obsł. wł.). Występując na konferencji prasowej, rzecznik Agencji Żydowskiej oznajmił o utworzeniu w Tel Awiwie Centralnego Komitetu Opieki nad porzuconym mieniem arabskim. Krok ten okazał się nieodzownym w związku z rozwojem wypadków w ciągu ostatnich 2 miesięcy, gdy uciekający Arabowie pozostawiali swój dobytek w różnych częściach kraju.

Władze egipskie zwróciły się do Agencji Żydowskiej z prośbą o zapewnienie bezpieczeństwa konwojowi, zdążającemu z Egiptu do Jerozolimy, celem ewakuacji obywateli egipskich, pragnących powrócić do domu. Agencja zgodziła się na to pod warunkiem, że transport będzie kontrolowany przez Czerwony Krzyż.

Omawiając nieustanną agresję wojsk cudzoziemskich na granicy północnej Palestyny rzecznik oświadczył, że straty arabskie w czasie sobotniego napadu na Ramat Naftali wyniosły 8 zabitych i 40 rannych.

Rzecznik podał następujące motywy, które spowodowały tę nową agresję: 1) władze Syrii i Libanu pragnęły uspokoić opinię publiczną w swoich krajach; 2) odciążenie sił Hagany na północ, by ułatwić operacje arabskie w innych częściach kraju; 3) chodziło o wykazanie Transjordani, iż Syria jest siłą, z którą należy się liczyć, a sama Transjordania nie będzie w stanie zaanektować całego arabskiego terytorium Palestyny; 4) należało okazać pomoc Muftiemu i udowodnić mu, że nie jest on całkowicie skazany na dobre chęci Transjordani — oraz zachęcić go do nalegania na utworzenie w Palestynie oddzielnego państwa arabskiego; 5) zamierzano stworzyć trudności i komplikacje dla rządu USA, by zmusić Amerykę do wywarcia nacisku na Anglię w kierunku odroczenia ewakuacji; 6) zamierzano skłonić Radę Bezpieczeństwa, by przedsięwzięła kroki celem narzucenia Żydom rozejmu, w którym Transjordania i Syria są zainteresowane

Burmistrz Nowego Jorku wzywa do wykonania decyzji o podziale

NOWY JORK (obsł. wł.). W artykule opublikowanym 3 bm. burmistrz Nowego Jorku W. O. Dwyer ostro krytykuje Organizację Narodów Zjednoczonych za podważanie własnej decyzji o podziale Palestyny.

Jeżeli Narody Zjednoczone nie zdołają przeprowadzić podziału Palestyny, stwierdza burmistrz w swym artykule, to w wielkiej mierze utrudni ustanowienie pokoju światowego.

Gazeta „New York Herald Tribune“ pisze w artykule wstępnym, że sprowadzenie poilków angielskich do Palestyny należy traktować jako posunięcie antyżydowskie.

z przyczyn natury wewnętrznej i zewnętrznej. Arabowie — dodał rzecznik — wierzą, iż rozejm ten będzie dla nich największym sukcesem politycznym.

Rzecznik oświadczył, że w nocy z 4 na 5 maja miały miejsce niesporowodowane napady na Żydów w Starym Mieście, gdy wojska brytyjskie z jednej strony, a Arabowie z drugiej zaczęli ostrzeliwać dzielnicę żydowską. Żydzi odpowiedzieli tylko na ogień arabski. Rzecznik podkreślił, że oddziały brytyjskie w ciągu 6 dni odmawiały przepuszczenia konwoju żywnościowego do żydowskiej części Starego Miasta. Powodem tego kroku było twierdzenie żołnierzy, jakoby „Żydzi ukradli 2 karabiny i 3 pistolety angielskie“. Rzecznik stwierdził, że niedopuszczenie żywności dla ludności żydowskiej Starego Miasta było „małym odwetem“.

Wrogowie podziału — wrogami pokoju! stwierdza tygodnik radziecki

MOSKWA. — Czasopismo „Nowoje Wremia“ stwierdza, że ostatnie wypadki w Palestynie ukształtowały się na tle przeciwieństw anglo-amerykańskich na Bliskim Wschodzie. Amerykańskie koła imperialistyczne kierują się do Arabii Saudyjskiej, Palestyny, Syrii i Libanu nie tylko po naftę, lecz także w celu opanowania ważnych baz strategicznych.

Amerykanie zbudowali całą sieć wielkich lotnisk, ciągnącą się od Dehran w Arabii Saudyjskiej do Mellacha w Libanie. W ślad za agentami naftowymi wszędzie w krajach arabskich pojawiły się amerykańskie misje wojskowe. Amerykanie napotkali jednak na Bliskim Wschodzie

na opór konkurenta brytyjskiego, który nie chciał dobrowolnie ustąpić i bronił zawzięcie swoich pozycji. Gdy Zgromadzenie ONZ powzięło uchwałę o likwidacji angielskiego mandatu i o podziale Palestyny, Anglicy odpowiedzieli na to rozpoczęciem wojny domowej w tym kraju, by zgodnie z ich starą zasadą „divide et impera“ storpedować powziętą uchwałę ONZ i zachować nadal swe rządy w Palestynie. Angielski kontratak nie ograniczył się tylko do terenów Palestyny, lecz objął również inne kraje arabskie. Kierownik angielskiego wywiadu na Bliskim Wschodzie, osławiony generał Clayton, zainicjo-

wał równocześnie amerykańską akcję w Transjordani, w rezultacie czego agencja amerykańskiego koncernu naftowego „Transarabian Pipeline Company“ zmuszeni byli przerwać budowę rurociągów naftowych i całkowicie opuścić Transjordanię.

Jak donosi prasa libańska w marcu br. generał Clayton rozpoczął pertraktacje z organizacją arabską „Bractwo muzułmańskie“ w sprawie podjęcia akcji terrorystycznej i dywersyjnej, skierowanej przeciwko amerykańskiemu towarzystwu naftowemu na Bliskim Wschodzie.

Angielska kontrakcja wpłynęła na zmianę stanowiska amerykańskiego w sprawie podziału Palestyny. Agenci koncernów naftowych w amerykańskim Departamencie Stanu postanowili storpedować plan podziału Palestyny. W Waszyngtonie powstała nawet tzw. „partia naftowa“ z ministrem wojny Forrestalem na czele. Partia ta wpłynęła na zmianę kursu polityki amerykańskiej w sprawie Palestyny. Jednocześnie minister Bevin pragnął zachować brytyjskie koncesje naftowe na Bliskim Wschodzie, postanowił pójść na ustępstwa wobec Stanów Zjednoczonych. Zgodził się on więc na opanowanie Palestyny przez Stany Zjednoczone pod warunkiem uwzględnienia interesów brytyjskich. Jednakże przeciwieństwa między Anglią a Stanami Zjednoczonymi w Palestynie nie ustały. Partnerzy brytyjsko-amerykańscy doszli jedynie do wniosku, że w walce przeciwko ruchowi wyzwolenicznemu narodów kolonialnych oraz w swoich planach wojenno-strategicznym powinni działać wspólnie.

„Inicjatorów storpedowania planu Palestyny — pisze w zakończeniu „Nowoje Wremia“ — światowa opinia publiczna potępi jako wrogów ludności żydowskiej i arabskiej zarówno w Palestynie, jak i w innych krajach Bliskiego Wschodu oraz jako wrogów pokoju w ogóle“.

Stany Zjednoczone uzbrajają Arabów a odmawiają broni Żydom

NOWY JORK (obsł. wł.). Nowojorski dziennik „P.M.“ w artykule wstępnym ostro krytykuje politykę Departamentu Stanu w sprawie wysyłki broni do Palestyny. Gazeta podkreśla, że od początku 1947 r. do grudnia tegoż roku, gdy nałożono embargo na broń przeznaczoną dla Środkowego Wschodu — wywieziono do Egiptu, Libanu, Arabii Saudyjskiej i Syrii broń i amunicję na sumę 1.250.000 dolarów.

W ciągu tego całego okresu nie wydano ani jednego zezwolenia na wysyłkę broni dla Żydów palestyńskich.

Wywóz broni dla państw arabskich odbywał się za zezwoleniem Wydziału Zbrojeń Departamentu Stanu i Biura Kontroli Uzbrojenia.

„P.M.“ sprzeciwia się zdecydowanie wysłaniu wojsk amerykańskich do Palestyny bez zezwolenia Kongresu.

„Żydzi palestyńscy — pisze dziennik — nigdy nie prosili o pomoc wojsk amerykańskich. Prosilili oni jedynie o umożliwienie im samoobrony. Odpowiedzią Stanów Zjedno-

zonych na tę prośbę było nałożenie embargo na broń“.

„W tym stanie rzeczy — wywodzi w dalszym ciągu artykuł — Biały Dom oświadcza gotowość wysłania wojsk amerykańskich do Ziemi Świętej. Może to tylko zbieg okoliczności, lecz ci, którzy przywykli do cynizmu i zdrady władców Palestyny, pomyślą, że jest to o wiele więcej, niż przypadkowy zbieg okoliczności“.

„Stany Zjednoczone — dodaje „P.M.“ — odmówiły wysłania wojsk do Palestyny, gdy Narody Zjednoczone przyjęły słuszne i praktyczne rozwiązanie. Obecnie, gdy Ameryka storpedowała decyzję ONZ, gotowa ona jest do użycia siły. W imię czego? W imię realizacji lichego i fantastycznego planu powiernictwa — planu, którego nikt nie chce, wiedząc, że doprowadzi on do wzrostu zamieszania w kraju. Jeżeli musimy wysłać żołnierzy do Palestyny, wyslijmy ich gwołi sprawiedliwej, demokratycznej sprawie, a nie dla bronięcia interesów kilku towarzystw naftowych i innych możnowładców“.

II-ga Krajowa Konferencja Keren Kajessod

WROCLAW. W niedzielę, dnia 2 maja br. odbyła się we Wrocławiu w sali OKZZ II-ga ogólna - krajowa konferencja Żydowskiego Funduszu Odbudowy Keren Hajesod w Polsce. Na konferencję przybyli liczni delegaci z wszystkich osiedli żydowskich w kraju. Założenia dokonał w imieniu dyrektorium Keren Hajesod w Polsce dr Weiss, zapraszając do prezydium przedstawicieli Centralnych Komitetów partii syjonistycznych, aktywnych działaczy Keren Hajesod oraz liczną delegację jiszuwu palestyńskiego.

Na trybunie przybranej w żydowska flaga narodowa stanęły poczty sztandarowe syjonistycznych organizacji młodzieżowych.

Pierwszy zabrał głos członek dyrektorium Keren Hajesod w Polsce ob. Cyncynatus, który większą część swego przemówienia poświęcił pamięci długoletniego kierownika Świątowej Centrali Keren Hajesod Leiba Jaffe, który poniósł tragiczną śmierć wskutek bestialskiego zamachu terrorystów arabskich na gmach Agencji Żydowskiej w Jerozolimie.

W imieniu Agencji Żydowskiej pozdrowił konferencję w języku hebrajskim dr Unger i Kramer przyjęci przez zebranych licznymi oklaskami. Następnie delegat Histadrut Haowdim dr Lewinson wygłosił obszerny referat o sytuacji politycznej i wojskowej w Palestynie oraz uaktualnił zagadnienia Keren Hajesod.

Na wstępie dr Lewinson podzielił się z zebranymi swymi wspomnieniami o Jaffem, z którym łączyły go przez długie lata więzy głębokiej przyjaźni i współpracy. Omawiając rozwój wypadków politycznych w Palestynie mowa w ostrych słowach potępia cyniczną politykę Stanów Zjednoczonych. Anglii trzeba było 20 lat — tyle bowiem minęło od ogłoszenia deklaracji Balfoura do Białej Księgi 1937 r. — zanim całkowicie zdecydowała się sprzeniewierzyć się swym przyrzeczeniom; Stanom Zjednoczonym wystarczyło dla tego celu zaledwie 4 miesiące. W końcu swego przemówienia dr Lewinson przedstawił zebranym nowe zadania, jakie stoją przed Żydowskim Funduszem Odbudowy Keren Hajesod w związku z proklamowaniem państwa żydowskiego.

Na wieczornym posiedzeniu dyr. Centrali Keren Hajesod w Polsce Ostafliński złożył szczegółowe sprawozdanie z działalności Żydowskiego Funduszu Odbudowy w roku ub. Następnie odbyła się dyskusja, w której wzięli udział: Z. Sztrachman (Katowice), Jakir (Wrocław), Weinbaum (Wałbrzych), Mordkiewicz (Kłodzko) i inni.

SPROSTOWANIE

Do ostatniego numeru zakradł się błąd drukarski w dziale „Kultura i Życie”: tytuł wiersza I. Manguera winien brzmieć „Jakub wyludza błogosławieństwo”. W artykule Sz. Lastika p. t.: „I. Manger” w trzecim wierszu od końca zamiast „poetyckim” winno być „poetycki”.

OGŁOSZENIA

Jecheskiel Laszer (Kibuc Ejlion) proszony o wiadomość: Wałbrzych — Biały Kamień, Traugutta 161 — Laszer.

Poszukuję siostry Marie Kanarek (Anna Kanarek) oraz jej dzieci Adama i Krystynę (lat 18, 14) zamieszkałych do 1939 r. w Warszawie. Nowy Świat 21. Podczas okupacji zam. — Kozowa, woj. tarnopolskie. W 1945 r. przybyli do Polski.

Informacje o wyżej wymienionych proszę kierować na adres „Mostów”.

Ogłoszenia drobne

Lekarz dentysta
ROZENCWAJG JAKUB
Choroby jamy ustnej i zębów. Zęby sztuczne. Korony porcelanowe. Łódź, Zachodnia 41 m. 3. Tel. 140-75.

DR. REICHER — specjalista: weneryczne, skórne, płciowe (zaburzenia). Łódź, ul. Południowa 26. godz. 2 — 7 po poł.

Lekarz dentysta
SZUCHMAN RACHELA
Choroby jamy ustnej i zębów. Zęby sztuczne. Korony porcelanowe. Łódź, ul. Zachodnia 41/3. Tel. 140-75.

Cennik ogłoszeń: Ogłoszenia drobne po 15 zł. — W tekście 40 — Ogłoszenia zamiejscowe uwzględniamy po przednim przekazaniu należności do naszego konta w PKO Nr 4580. Prosimy oznaczyć na odwrocie przekaźnika adres Redakcji i Administracji: Łódź, ul. Włocławskiego 4/8. Skrzynka pocztowa 69. Tel. 269-01. Konto PKO 4580. Prenumerata miesięczna wraz z opłatą pocztową — 100 zł.

Po zamknięciu dyskusji delegat Tow. Przyjaźni Palestyńsko-Polskiej dr Juris wygłosił wzruszające przemówienie o ostatnich wydarzeniach w Palestynie.

Konferencja przyjęła uchwałę o inauguracji szeroko zakrojonej akcji pieniężnej na

rzecz Keren Hajesod jako ważnego instrumentu powstającego państwa żydowskiego.

Po konferencji wyświetlono trzy krótkometrażówki z życia osiedli żydowskich w Erec. C. B.

Akademie z okazji święta 1-go Maja

WARSZAWA, ŻAP. W przeddzień 1 Maja odbyła się w Warszawie w sali Wedla tradycyjna akademia. Przewodniczył ob. Rybak przemawiając z ramienia żyd. frakcji PPR — ob. Zelicki, z ramienia Bundu — ob. Falk, podkreślając konieczność zwołania szeregów żydowskiej klasy robotniczej. W prezydium akademii zasiadli również przedstawiciele wszystkich społeczności żydowskich na terenie stolicy.

W swym przemówieniu ob. Zelicki, charakteryzując obecną sytuację w Palestynie stwierdził, że naszym zadaniem jest pomóc skupisku żydowskiemu, walczącemu przeciwko imperialistyczno-feudalnemu najazdowi.

Na zakończenie wiecu odbyła się bogata część artystyczna. Między innymi wystąpiły dzieci ze szkoły warszawskiej.

Dnia 30 kwietnia odbyło się uroczyste zebranie zwołane z okazji święta 1 Maja przez organizację warszawskie Ż.Z.P.R. Poalej-Syjon i Ż. P. R. Haszomer Hacair.

Zebranie zagał ob. Alter, po czym przemawiali kolejno tow. Stern (Haszomer-Hacair) i Eugenia Lewi (Poalej-Syjon), którzy omówili znaczenie Pierwszego Maja, obecną sytuację międzynarodową i aktualne zadania klasy robotniczej.

Mówcy scharakteryzowali obecną sytuację w Palestynie, podkreślając, że wyzwoleńcza walka narodu żydowskiego jest nierozdzielnie sprzęgnięta z międzynarodową walką o pokój i demokrację.

WARSZAWA. 20 kwietnia odbyło się w CKZWP uroczyste zebranie pracowników poświęcone międzynarodowemu świętu robotniczemu 1-go Maja. Zebranie zagał wiceprzewodniczący Zarządu Zw. Zaw. — ob. Alter. Referat o znaczeniu święta 1-go Maja wygłosił sekr. gen. ob. Łazebnik. Mówca scharakteryzował obecną sytuację międzynarodową oraz przeciwstawił imperialistycznym knowaniom podlegaczy

Palestyńska Liga Morska

Na jednym z ostatnich posiedzeń głównego zarządu Palestyńskiej Ligi Morskiej omówiono sprawę budżetową oraz plan działalności Ligi na najbliższy okres.

Zagajając posiedzenie Sz. Tolkowski podkreślił, iż właśnie w obecnej naprężonej sytuacji, konieczne są wyteżone wysiłki we wszystkich dziedzinach życia i twórczości jiszuwu. Mówca nawoływał do wzmożenia działalności Ligi. Generalny sekretarz Ligi M. Riblin zreferował sprawę budżetową oraz rozpatrzył szczegółowo plan działalności Ligi w najbliższym okresie. Mówca omówił również zagadnienia organizacyjne oraz podkreślił, iż w ciągu ostatniego okresu powstały nowe oddziały Ligi za granicą m.in. w Stanach Zjednoczonych oraz w krajach Ameryki Południowej.

Z DZIAŁALNOŚCI ODDZIAŁÓW LIGI ZA GRANICĄ

Argentyna

Niedawno utworzony oddział w Argentynie wykazuje wydatną aktywność. Proklamowano akcję zwerbowania 10.000 członków. W najbliższym czasie ukaże się w języku hiszpańskim broszura o Lidze i jej działalności. Zarząd oddziału uchwalił asygnować 12 stypendiów dla szkoły morskiej w Haifie.

CHILE

Ostatnio został tu utworzony oddział Palestyńskiej Ligi Morskiej, na czele którego stanął dr Glezer, przewodniczący krajowej organizacji syjonistycznej. Na inauguracyjnym zjeździe był obecny dr J. Lerner, działacz Ligi z Jerozolimy.

RUMUNIA

Tutejszy krajowy oddział istniejący od grudnia ub. r. rozwinął szeroką działalność. Utworzono oddziały miejscowe w ca-

wojennych potężniejący z każdym dniem front pokoju, postępu i solidarności międzynarodowej. O front ten rozbijają się wszelkie zakusy rodzimej i obcej reakcji.

Na zakończenie odbyło się premiowanie najlepszych urzędników.

Komitet uczczenia pamięci ofiar Trebinki

WARSZAWA, (ŻAP). Dnia 27 kwietnia br. odbyło się w Warszawie pod przewodnictwem prezesa Związku Samopomocy Chłopskiej, pośła Lucjana Dury, plenarne zebranie Komitetu Uczczenia Pamięci Ofiar Trebinki. W toku obrad uchwalono statut, który cele i zadania Komitetu ustala w sposób następujący:

„Dla upamiętnienia męczeństwa, niewinnej śmierci i walki ponad miliona ofiar hitlerizmu całej Europy — Komitet dąży do przeprowadzenia budowy pomników na terenie b. obozu zagłady i b. obozu pracy w Treblince”.

Rzeźbiarze polscy o pomniku Bojoników Getta

WARSZAWA. 27 kwietnia br. w sali konferencyjnej CKZWP zebrał się najwybitniejsi polscy rzeźbiarze i architekci, urbanisci i przedstawiciele polskiego muzealnictwa, zaproszeni w celu obejrzenia pomnika i dania fachowej oceny. Obecni byli również twórcy pomnika Natan Rapoport oraz inż. Marek Suzin.

Powitał zebranych przewodniczący CKZWP dr Adolf Berman. Nawiązując do uroczystości w piątą rocznicę powstania w getcie warszawskim, dr Berman podkreślił, że tegoroczny obchód był potęż-

Miesiąc kultury i szkolnictwa żydowskiego

WARSZAWA (ŻAP) Żydowskie Towarzystwo Kultury wespół z Centralnym Wydziałem Oświaty CKZWP organizuje w okresie od 10 maja do 10 czerwca 48 r. miesiąc kultury i szkolnictwa żydowskiego. Miesiąc ten ma się przyczynić do wciągnięcia na orbitę oddziaływania kultury i szkolnictwa narodowego jak największej ilości Żydów. Praktycznie okres 10 maja — 10 czerwca przejdzie pod znakiem wzmoczonego werbunku członków do Towarzystwa Kultury oraz przyjmowania zapisów nowych uczniów do szkół żydowskich na rok szkolny 1948—49.

W ciągu tego miesiąca na terenie całego kraju odbędzie się szereg imprez z udziałem uczniów szkół, wychowanków Do mów Dziecka i półinternatów CKZWP.

Specjalna komisja organizacyjna, wyłoniona przez Towarzystwo Kultury i Wydział Oświaty CKZWP przewiduje otwarcie w poszczególnych szkołach żydowskich wystaw prac uczniowskich, przeprowadzenia zbiórki pieniężnej itp. W całym kraju odbędą się również akademie okolicznościowe w związku z 31 rocznicą śmierci wielkiego klasyka literatury żydowskiej I. L. Pereca.

W akademiach tych wezmą udział poeci i pisarze żydowscy. W związku z Miesiącem Kultury i Szkolnictwa wydane zostaną odezwy i okolicznościowy plakat.

Całością, w zasięgu krajowym, kieruje Centralna Komisja, w terenie zaś utworzone zostaną w myśl specjalnego okólnika lokalne komitety organizacyjne, w skład których wejdą: przedstawiciele Wydziału Oświaty Komitetu Żydowskiego, oddziału Towarzystwa Kultury i Sztuki, miejscowej szkoły i Komitetu Rodzicielskiego.

nym hołdem narodu żydowskiego dla jego bojowników i męczenników, ku czci których wzniesiony został monumentalny pomnik. Pomnik ten wzbogacił Warszawę, a tym samym całą Polskę i jest symbolem braterstwa broni demokracji polskiej i żydowskiej w walce z okupantem. Mówca wspomina, że wybitni francuscy rzeźbiarze i znawcy sztuki dali bardzo wysoką ocenę walorom artystycznym i koncepcji pomnika. Cała prasa francuska zamieściła artykuły i ilustracje fragmentów pomnika.

Wszyscy zebrani udali się autokarem na teren getta i spędzili godzinę przy pomniku.

Wypowiedzi polskich rzeźbiarzy i architektów świadczą wymownie o wrażeniu, jakie pomnik wywarł na przedstawicielach polskiego świata artystycznego i kulturalnego.

Prof. Bohdan Pnieński oświadczył: „Wydaje mi się, że koncepcja pomnika jest pierwszorzędna pod względem ideowym. Dynamiczna forma rzeźby frontowej, wyrażającej walkę i spokojną, subtelną rzeźbę z tyłu. Dobrze, że front zrobiony jest w brązie, a tył w kamieniu. Wydaje mi się, że jest to jedna z najpiękniejszych rzeźb, jakie widziałem. Pomnik utrzymany jest w charakterze żydowskim”.

WĘGRY

Z inicjatywy Organizacji Syjonistycznej na Węgrzech ma powstać krajowy oddział Palestyńskiej Ligi Morskiej.

REJESTRACJA MARYNARZY ŻYDOWSKICH W ŚWIECIE

Główny Zarząd Palestyńskiej Ligi Morskiej zarządził, by oddziały Ligi za granicą przeprowadziły rejestrację żydowskich marynarzy, którzy w swoim czasie służyli lub też odbywają obecnie służbę czynną we flocie handlowej.

Żydzi fińscy na rzecz Hagany

HELSINKI (kor. wł.) Niewielkie skupisko żydowskie w Finlandii wykazało wielką aktywność w akcji pomocy dla walczącego społeczeństwa żydowskiego w Erec. Żydostwo fińskie, liczące 2.000 osób skupione jest w Helsinkach i w mieście Abo. Żydzi fińscy szczęśliwie przetrwali wojnę, mimo, iż Himmler próbował wymóc na Finach wydanie Żydów w ręce niemieckie. Żydzi fińscy biorą aktywny udział w pracy na rzecz Keren Hajesod i Keren Kajemet. Rząd fiński odnosi się przychylnie do działalności syjonistycznej.

Rezultaty ostatniej akcji pomocy Hagany wśród żydostwa fińskiego są imponujące. Zebrano mianowicie ponad 20 milionów marek fińskich. Niezależnie od pomocy materialnej Żydzi fińscy pragną pomóc jiszuwowi w jego walce przez wysłanie młodych ochotników. W ostatnich czasach wyjechał transport złożony z 20 młodych fińskich Żydów, którzy byli serdecznie żegnani przez licznie zebraną ludność żydowską w porcie Abo.

Ch. Zylberberg

Druk: R.S.W. „Prasa”, Łódź, al. Zwirki 17.